

คู่มือหลักสูตรผู้ฝึกเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care Instructor Course)

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ประสิทธิ์ วุฒิสุกธิเมธาวิ
ภาควิชาเวชศาสตร์ฉุกเฉิน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คู่มือหลักสูตรผู้ฝึกเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น
(Basic Maritime Emergency Care Instructor Course)

ภายใต้โครงการการพัฒนาต้นแบบหลักสูตรและระบบจัดการภาวะฉุกเฉินทางทะเล

ISBN:	978-616-398-796-9
ผู้แต่ง/พัฒนา:	รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ประสิทธิ์ วุฒิสุทธิเมธาวิ
บรรณาธิการ:	รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บุญเชียง ดร.เสาวลักษณ์ เศรษฐีกุล สุรณี ทานเคหาสน์ สุณิสสา เสนาหวาน
ออกแบบและพิมพ์:	อรุณวดี กรรมสิทธิ์
จัดทำโดย:	หน่วยบริหารจัดการและส่งเสริมผลลัพธ์ (ODU) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 239 ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ โทรศัพท์ 0 5394 2504
พิมพ์ครั้งแรก:	มกราคม 2566
พิมพ์ที่:	บริษัทสยามพิมพ์นานา จำกัด โทรศัพท์ 0 5321 6962
สนับสนุนโดย:	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คำนำ

การพัฒนาาระบบบริการการแพทย์ในพื้นที่ทางทะเลหรือพื้นที่เฉพาะ มีความสำคัญเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ทางทะเล ผู้ให้บริการการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว สามารถเข้าถึงระบบบริการทางการแพทย์ฉุกเฉินและระบบบริการสุขภาพ และการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเวชศาสตร์ทางทะเลของประเทศไทยเพื่อรองรับการพัฒนาาระบบสาธารณสุขทางทะเลให้มีมาตรฐาน อันประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การพัฒนาบุคลากร 2) การปรับปรุงสถานที่และโครงสร้าง 3) การพัฒนาระบบ และ 4) การจัดเตรียมอุปกรณ์ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนรวมทั้งนักท่องเที่ยวในพื้นที่ทางทะเลได้รับบริการสุขภาพที่เป็นมาตรฐาน เกิดความเชื่อมั่นในระบบสาธารณสุขทางทะเลของประเทศ

คู่มือหลักสูตรผู้ฝึกเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้นเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรที่ปฏิบัติงานให้บริการในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินและช่วยเหลือผู้บาดเจ็บหรือเจ็บป่วยในเขตพื้นที่ทางทะเล ยิ่งไปกว่านั้นหลักสูตรมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพด้านการสอน การฝึกปฏิบัติการสอน พร้อมเป็นผู้ฝึกสำหรับหลักสูตรอบรมหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้นสำหรับประชาชนและผู้สนใจเป็นพื้นฐานเพื่อขับเคลื่อนระบบการจัดการ การตอบสนองภาวะฉุกเฉินของพื้นที่ระบบสาธารณสุขทางทะเลอย่างครบวงจรเป็นระบบ

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการจัดทำคู่มือเล่มนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี

คณะผู้จัดทำ

คู่มือหลักสูตรผู้ฝึกเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care Instructor Course)

คณะกรรมการผู้พัฒนาหลักสูตรต้นแบบ

1. รศ.นพ.ประสิทธิ์ วุฒิสุทธิเมธาวิ	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. นพ.ประกิจ สาระเทพ	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร
3. ผศ.ดร.ทัศนีย์ สุนทร	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
4. อ.ศิริพร รำเทียมเมฆ	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. นพ.ภูมินทร์ ศิลาพันธ์	โรงพยาบาลจุฬาภรณ์
6. พญ.ธัมพรพรข	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
7. พว.เปรมฤดี ต่านสืบสกุล	ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
8. พลเรือตรีปิยะ อาจมุงคุณ	ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์การบิน
9. นอ.พิสิทธิ์ เจริญยิ่ง	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ
10. ดร.ณญาตา เผือกขำ	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ
11. น.อ. สรรพสิทธิ์ สงกุมาร	กรมแพทย์ทหารเรือ
12. นพ.วีรศักดิ์ พงษ์พุทธา	โรงพยาบาลขอนแก่น
13. นพ.ปริญญา เทียนวิบูลย์	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
14. นพ.เกรียงศักดิ์ ปินตาธรรม	โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
15. นพ.ศุภฤกษ์ สัทธางค์	โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา
16. พญ.นภาพร พูลสิน	โรงพยาบาลป่าตอง
17. นพ.ปฏิพล หอมหวล	โรงพยาบาลฉลอง
18. พญ.ชัชฎาภรณ์ ไกรศรพรสรร	โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต
19. นพ.สุขสันต์ คำนวนศิลป์	โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต
20. พว.วีระพล พันธุ์ช่วย	โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต
21. อ.मितติกา ใจจันทร์	คณะพยาบาลศาสตร์ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์
22. พว.หทัยรัตน์ รังสรรค์สุชาติ	โรงพยาบาลป่าตอง
23. พว.ทิพวรรณ ทองสาย	โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

1. รศ.นพ.ประสิทธิ์ วุฒิสุทธิเมธาวิ	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. นพ.ประกิจ สาระเทพ	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร
3. ผศ.ดร.ทัศนีย์ สุนทร	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
4. พญ.ธัมพรพรข	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. อ.ศิริพร รำเทียมเมฆ	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
6. พว.เปรมฤดี ต่านสืบสกุล	ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
7. ดร.ณญาตา เผือกขำ	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ
8. นพ.ปฏิพล หอมหวล	โรงพยาบาลฉลอง
9. พญ.ชัชฎาภรณ์ ไกรศรพรสรร	โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต

คู่มือหลักสูตรผู้ฝึกเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care Instructor Course)

1. ชื่อหลักสูตร: หลักสูตรผู้ฝึกเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น

: Basic Maritime Emergency Care Instructor Course

2. ชื่อประกาศนียบัตร/วุฒิบัตร: ประกาศนียบัตรผู้ฝึกอบรมเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น

: Certificate of Basic Maritime Emergency Care Instructor

3. วัตถุประสงค์:

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้และทักษะ สามารถจัดการฝึกอบรมหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้นได้ตามมาตรฐานหลักสูตร

วัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีสมรรถนะเฉพาะดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับระบบบริการสาธารณสุขทางทะเล นโยบายด้านสาธารณสุข และระบบบริการสาธารณสุขทางทะเล รวมทั้งการวางแผนการจัดระบบบริการ
2. มีความรู้เกี่ยวกับระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ
3. บูรณาการระบบเพื่อการประยุกต์ใช้ในพื้นที่ทางทะเล รวมทั้งทักษะในการแจ้งเหตุประสานขอความช่วยเหลือ ในการนำส่งผู้ประสบภัยในพื้นที่ทางทะเล
4. มีความรู้ด้านหลักการความปลอดภัยทางทะเล
5. มีความรู้และสามารถจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้สำหรับการช่วยเหลือบริเวณพื้นที่ชายหาด และการเดินทางหรือปฏิบัติงานในพื้นที่ทางทะเล
6. มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการเข้าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บที่เกิดจากการประสบภัยทางทะเล เช่น จมน้ำ ภาวะน้ำหนึบ สัมผัสสัตว์พิษ เป็นต้น
7. มีความรู้และทักษะการประเมินภาวะหมดสติ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การนวดหัวใจ กู้ชีพ และการใช้เครื่องกระตุ้นหัวใจด้วยไฟฟ้าอัตโนมัติ (Automated External Defibrillator: AED)
8. มีความรู้และทักษะการเข้าช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ประสานและส่งต่อระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน
9. มีความรู้และทักษะการเคลื่อนย้ายผู้ประสบเหตุด้วยมือเปล่า
10. มีความรู้และทักษะการประเมินและเข้าช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินรุนแรงที่พบบ่อย ได้แก่ ภาวะกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน ภาวะโรคหลอดเลือดสมองขาดเลือดเฉียบพลัน
11. มีความรู้และสามารถประเมินภาวะสุขภาพจิตที่พบบ่อย และเข้าช่วยเหลือดูแลจิตใจเบื้องต้นทั้งผู้ประสบภัยและครอบครัว
12. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการการเรียนรู้ รูปแบบการสอน การวัดและประเมินผล และสามารถปฏิบัติการสอนทั้งภาคบรรยาย และภาคปฏิบัติ
13. มีความรู้และความเข้าใจแนวคิดและหลักการในการ feedback การจัดการฝึกอบรมอย่างสร้างสรรค์

4. กลุ่มเป้าหมาย

อาสาสมัครหรือบุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉินที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ทางทะเล ตามเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้

- 1) อาสาสมัครหรือบุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉินที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ทางทะเล
- 2) อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป
- 3) มีความสามารถในการอ่าน เขียน และการสื่อสาร

5. โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	1	หน่วยกิต
- ภาคทฤษฎี	0.5	หน่วยกิต
- ภาคฝึกปฏิบัติ	0.5	หน่วยกิต
วิชาภาคทฤษฎี	0.5 หน่วยกิต = 7	ชั่วโมง
วิชาภาคฝึกปฏิบัติ	0.5 หน่วยกิต = 15	ชั่วโมง

a (b-c-d) โดยที่ a หมายถึง จำนวนหน่วยกิตรวมทั้งหมด

b หมายถึง จำนวนชั่วโมงสอนทฤษฎี 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ เท่ากับ 1 หน่วยกิต

c หมายถึง จำนวนชั่วโมงการฝึกปฏิบัติ โดยกำหนด

- การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ เท่ากับ 1 หน่วยกิต
- การฝึกปฏิบัติในหน่วยฝึกปฏิบัติ 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ เท่ากับ 1 หน่วยกิต

d หมายถึง จำนวนชั่วโมงการศึกษาด้วยตนเอง โดยกำหนด

- การศึกษด้วยตนเองภาคทฤษฎี 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ เท่ากับ 1 หน่วยกิต
- การศึกษด้วยตนเองภาคปฏิบัติ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ เท่ากับ 1 หน่วยกิต

6. ลักษณะการจัดอบรม

การเรียนการสอนเน้นการบรรยายควบคู่กับการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อยภายใต้การกำกับดูแลและให้ข้อเสนอแนะโดยทีมวิทยากร รวมทั้งการสอบประเมินผลตามสถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นและสำคัญสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ สัดส่วนผู้ฝึกอบรมต่อผู้เข้ารับการอบรม คือ 1:10 คน

7. คุณสมบัติที่มหาวิทยาลัย

7.1 คุณสมบัติของผู้สอนภาคทฤษฎี มีดังนี้

- 1) แพทย์ แพทย์เวชศาสตร์ฉุกเฉิน แพทย์เวชศาสตร์ทางทะเล แพทย์เวชศาสตร์ใต้น้ำ หรือแพทย์ผู้มีความรู้ในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน อย่างน้อย 3 ปี
- 2) พยาบาลวิชาชีพ ที่มีประสบการณ์ด้านการแพทย์ฉุกเฉินอย่างน้อย 3 ปี
- 3) บุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉิน มีประสบการณ์ด้านระบบการแพทย์ฉุกเฉิน อย่างน้อย 3 ปี และหรือผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ฝึกสอนเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care: Instructor Course)
- 4) คณะอนุกรรมการพัฒนาหลักสูตร

7.2 คุณสมบัติของผู้ช่วยสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีดังนี้

- 1) แพทย์ พยาบาลวิชาชีพ
- 2) บุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉิน มีประสบการณ์ด้านระบบการแพทย์ฉุกเฉิน

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น เวชศาสตร์การบิน ผู้บริหารหรือบุคลากรในสถาบันที่รับผิดชอบงานด้านการแพทย์ฉุกเฉิน บุคลากรที่ได้รับมอบหมาย

8. ความพร้อมของสถาบันที่จัดทำหลักสูตร

- บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ
- สถาบันด้านการศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนทั้งก่อนปริญญาและหลังปริญญา
- ผู้รับผิดชอบในการประสานงานการจัดการฝึกอบรม
- มีความพร้อมในด้านวัสดุและอุปกรณ์สำหรับการจัดการฝึกอบรม

9. คุณสมบัติหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม

- 1) มีสถานที่ในการสอนภาคทฤษฎีที่สามารถรองรับผู้เข้าฝึกอบรมได้อย่างน้อย 50 คน และสถานที่พร้อมวัสดุอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมกลุ่มย่อยอย่างน้อย 5 ฐาน
- 2) บุคลากรผู้ฝึกอบรมอย่างน้อย 5 คน
- 3) มีผู้ประสานงานในการจัดการฝึกอบรม
- 4) มีความพร้อมในด้านวัสดุ และอุปกรณ์
 - โสตทัศนอุปกรณ์ในการนำเสนอ
 - หุ่นฝึกนวดหัวใจกู้ชีพผู้ใหญ่และเด็ก อย่างน้อยแบบละ 2 ตัว
 - เครื่องกระตุกไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ (AED) อย่างน้อย 2 เครื่อง
 - กระเป๋าพร้อมอุปกรณ์สำหรับการดูแลปฐมพยาบาลเบื้องต้น อย่างน้อย 2 ชุด

10. การประเมินผล

ภาคทฤษฎี ประเมินผลจากการสอบข้อเขียน การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
ภาคปฏิบัติ ประเมินผลจากการฝึกปฏิบัติ และการสอบประมวลผลทักษะทางคลินิกภายใต้สถานการณ์จำลอง (OSCE)

ผลการประเมินผล คือ ผ่าน (Pass) และไม่ผ่าน (Fail) โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ทั้งภาคทฤษฎีและการสอบประมวลผลถึงจะแสดงว่าผ่าน

11. การสำเร็จการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการศึกษอบรมจะสำเร็จการฝึกอบรม โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) มีเวลาการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด
- 2) ผ่านการสอบทั้งภาคทฤษฎีและการสอบประมวลผล

12. กรอบเนื้อหาหลักสูตร

เนื้อหาสาระของหลักสูตรผู้ฝึกเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้นประกอบด้วย 9 โมดูล (module) ดังนี้

- 1) ระบบบริการสาธารณสุขทางทะเล
- 2) การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บที่เกิดจากการประสบภัยทางทะเล
- 3) การประเมินภาวะหมดสติ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การนวดหัวใจกู้ชีพ และการใช้เครื่องกระตุกหัวใจด้วยไฟฟ้าอัตโนมัติ (Automated External Defibrillator: AED)
- 4) การช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และประสานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

ฉุกเฉิน

- 5) การเคลื่อนย้ายผู้ประสบเหตุด้วยมือเปล่า
- 6) การช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินรุนแรงที่พบบ่อย และการประสานระบบบริการการแพทย์
- 7) การประเมินภาวะสุขภาพจิตที่พบบ่อย และเข้าช่วยเหลือดูแลจิตใจเบื้องต้น
- 8) แนวคิดการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติการเบื้องต้น
- 9) ฝึกปฏิบัติการสอน

กำหนดการอบรมหลักสูตรผู้ฝึกวิทยาศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น

เวลา	เนื้อหา	ลักษณะการเรียนการสอน
08.30 – 08.45 น.	แนวคิดและหลักการวิทยาศาสตร์อุทกศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น	บรรยาย
08.45 – 09.45 น.	ระบบสาธารณสุขทางทะเล	บรรยาย
09.45 – 10.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
10.00 – 10.25 น.	แนวทางและขั้นตอนการจัดฝึกอบรม	บรรยาย
10.25 – 12.00 น.	การสอนทฤษฎี ปฏิบัติ การประเมิน และการ feedback เน้นเทคนิคการสอนทฤษฎี ปฏิบัติ การประเมิน และการ feedback เน้นให้เข้าใจ กระบวนการสอน และการเตรียมสำหรับการสอน	บรรยาย
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 15.15 น.	หลักการและเทคนิคการสอน ภาคทฤษฎี	แบ่งผู้เข้าอบรมเป็น 4 กลุ่ม ภายใต้การดูแลของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ
15.15 – 15.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15.30 – 16.30 น.	หลักการและเทคนิคการสอน ภาคปฏิบัติ	แบ่งผู้เข้าอบรมเป็น 4 กลุ่ม ภายใต้การดูแลของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ
16.30 – 16.45 น.	สรุปกิจกรรม	

สรุปเนื้อหาหลักสูตรผู้ฝึกเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น

โมดูล (module)	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)		วิธีการสอน/สื่อการสอน
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
1. ระบบบริการสาธารณสุขทางทะเล	1. ระบบการแพทย์ฉุกเฉินทางทะเล 2. หลักการความปลอดภัยทางทะเล 3. การเตรียมอุปกรณ์และความพร้อม	0.5	-	- บรรยายแบบมีส่วนร่วม - การยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและการอภิปราย - วิดีทัศน์
2. การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บที่เกิดจากการประสบภัยทางทะเล	1. การบาดเจ็บจากการได้รับบาดเจ็บที่ไม่มีพิษ 2. การบาดเจ็บจากการได้รับพิษ 3. การได้รับพิษจากการรับประทานสิ่งมีชีวิตในทะเลที่ทำให้เป็นพิษ	1	3	- บรรยายแบบมีส่วนร่วม - การยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและการอภิปราย - วิดีทัศน์
3. ประเมินภาวะหมดสติ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การนวดหัวใจกู้ชีพ และการใช้เครื่องกระตุกหัวใจด้วยไฟฟ้าอัตโนมัติ (Automated External Defibrillator: AED)	1. แนวทางการช่วยฟื้นคืนชีพคนจมน้ำในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) 2. วิธีการนวดหัวใจกู้ชีพ 3. การใช้เครื่องกระตุกหัวใจด้วยไฟฟ้าอัตโนมัติ	0.5	1	- บรรยายแบบมีส่วนร่วม - การยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและการอภิปราย - วิดีทัศน์
4. การช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และประสานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน	1. การประเมินสถานการณ์จุดเกิดเหตุ และการประสานแจ้งเหตุฉุกเฉิน 1669 2. ประเมินและรักษาขั้นต้น (Primary Survey) 3. การดูแลระหว่างรอทีมปฏิบัติการฉุกเฉินหรือยึดตรึงผู้ป่วยและนำส่ง	0.5	1	- บรรยายแบบมีส่วนร่วม - การยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและการอภิปราย - วิดีทัศน์

โมดูล (module)	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)		วิธีการสอน/สื่อการสอน
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
5. การเคลื่อนย้ายผู้ประสบเหตุด้วยมือเปล่า	การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยแบบต่าง ๆ ทั้งแบบพุงหรือแบกผู้ประสบภัยคนเดียว การพุงหรือแบกผู้ประสบภัย 2 คน หรือการเคลื่อนย้ายหลายคนโดยไม่ใช้อุปกรณ์	0.5	1	- บรรยายแบบมีส่วนร่วม - การยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและการอภิปราย - วิดีทัศน์
6. การช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินรุนแรงที่พบบ่อย และการประสานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน	1. โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 2. การช่วยเหลือผู้ป่วยที่สงสัยภาวะกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน 3. การช่วยเหลือผู้ป่วยที่สงสัยภาวะโรคหลอดเลือดสมองขาดเลือดเฉียบพลัน 4. การช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีภาวะหมดสติ	0.5	1	- บรรยายแบบมีส่วนร่วม - การยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและการอภิปราย - วิดีทัศน์
7. ประเมินภาวะสุขภาพจิตที่พบบ่อยและเข้าช่วยเหลือดูแลจิตใจเบื้องต้น	1. ภาวะสุขภาพจิตที่พบบ่อยในเวชศาสตร์ฉุกเฉินทางทะเล 2. การปฐมพยาบาลทางใจ 3. เทคนิคการปฐมพยาบาลทางใจ	0.5	1	- บรรยายแบบมีส่วนร่วม - การยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและการอภิปราย - วิดีทัศน์
8. แนวคิดการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติการเบื้องต้น	1. กรอบแนวคิดการเรียนรู้ 2. รูปแบบและเทคนิคการสอนเชิงปฏิบัติการ 3. หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาคทฤษฎี และปฏิบัติ 4. กลยุทธ์และเทคนิคการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback)	3	2	- การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นรายกลุ่มด้วยการสาธิตและสาธิตย้อนกลับ - มอบหมายให้ศึกษาด้วยตนเองเพิ่มเติมจากสื่อวีดิทัศน์ในเว็บไซต์ (website)/ระบบ E-learning

โมดูล (module)	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)		วิธีการสอน/สื่อการสอน
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
9. ฝึกปฏิบัติการสอน	1. การจัดทำแผนการสอนอย่างง่าย 2. เทคนิคการ feedback อย่างสร้างสรรค์	-	4	แบ่งกลุ่มสอน ภายใต้การดูแลของอาจารย์ประจำกลุ่ม
รวม		7	15	
การสอบวัดความรู้ และการประเมินทักษะทางคลินิกด้วย (Objective Structured Clinical Examination: OSCE)		1	3	

โมดูล 1 ระบบบริการสาธารณสุขทางทะเล

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

1. ระบบการแพทย์ฉุกเฉินทางทะเล
2. หลักความปลอดภัยในการทำกิจกรรมพื้นที่ทางทะเล
3. การเตรียมอุปกรณ์และความพร้อมในการเดินทางหรือปฏิบัติงานในพื้นที่ทางทะเล

กรอบเนื้อหา

1. ระบบการแพทย์ฉุกเฉินทางทะเล

- 1) นโยบายการจัดระบบบริการสาธารณสุขของประเทศ
- 2) ระบบการแพทย์ฉุกเฉินทางบก น้ำ อากาศ และการประยุกต์ใช้ในพื้นที่ทางทะเล
- 3) การจัดระบบบริการสาธารณสุขทางทะเลที่ครอบคลุมตั้งแต่การส่งเสริม ป้องกัน

การตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน การประเมิน และให้การดูแลเบื้องต้น การประสานส่งต่อ และการสื่อสารประสานงานที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง

2. หลักการความปลอดภัยทางทะเล

- 1) การประเมินความเสี่ยง การสังเกตและระแวดระวังภัยต่าง ๆ ที่มีโอกาสเกิดขึ้นในพื้นที่ทางทะเล
- 2) กฎแห่งความปลอดภัยทางน้ำ
- 3) อุปกรณ์ด้านความปลอดภัยต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมในพื้นที่ทางทะเล
- 4) การสื่อสารด้วยสัญญาณต่าง ๆ ทั้งเสียงและท่าทาง รวมทั้งการประสานขอความช่วยเหลือ

เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

3. การเตรียมอุปกรณ์และความพร้อม

1) การประเมินความเสี่ยง และการเตรียมความพร้อมส่วนบุคคล ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ก่อนการดำเนินกิจกรรมหรือปฏิบัติในพื้นที่ทางทะเล

- 2) การตรวจสอบและเตรียมความพร้อมอุปกรณ์เพื่อตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน

วิธีการสอน

1. การบรรยาย
2. ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและอภิปราย
3. ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ระยะเวลา

30 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยาย
2. วีดิทัศน์

โมดูล 2 การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บที่เกิดจากการประสพภัยทางทะเล

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะในการช่วยเหลือผู้ประสพภัยทางทะเลที่สำคัญ

กรอบเนื้อหา

1. อุบัติการณ์และความเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุในการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ทางทะเล
2. การบาดเจ็บจากการได้รับบาดเจ็บที่ไม่มีพิษ (Marine trauma)
 - 1) ลักษณะการบาดเจ็บ อาจเกิดจากการกัด การทิ่มแทง หรือการช้ำ
 - 2) การห้ามเลือด กรณีบาดเจ็บรุนแรง
 - 3) การดูแลทำความสะอาดแผล
3. การบาดเจ็บจากการได้รับพิษจากสัตว์ทะเล (Marine envenomation)
 - 1) การสังเกตสัตว์ทะเลมีพิษ และวิธีการหลีกเลี่ยง ได้แก่ แมงกะพรุน หอยเม่น ปลากระเบน กลุ่มปลากระรังหัวโขน งูทะเล หอยเต้าปูน หมึกสายวงฟ้า
 - 2) หลักการดูแลปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อสัมผัสสัตว์ทะเลมีพิษ
4. การได้รับพิษจากการรับประทานสิ่งมีชีวิตในทะเลที่ทำให้เป็นพิษ (Poisonous marine animals)
 - 1) อาการพิษ อาการแสดง และระยะฟักตัว
 - 2) หลักการดูแลปฐมพยาบาลเบื้องต้น

วิธีการสอน

1. การบรรยาย
2. ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและอภิปราย
3. ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ระยะเวลา

- 4 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมง และ ภาคปฏิบัติ 3 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยาย
2. วีดิทัศน์

โมดูล 3 การประเมินภาวะหมดสติ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การนวดหัวใจกู้ชีพ และการใช้เครื่องกระตุกหัวใจด้วยไฟฟ้าอัตโนมัติ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะในประเมินภาวะฉุกเฉิน การประเมินภาวะหมดสติและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยเฉพาะการนวดหัวใจกู้ชีพ (Cardiopulmonary resuscitation: CPR) และการใช้เครื่องกระตุกหัวใจด้วยไฟฟ้าอัตโนมัติ (Automated External Defibrillator: AED)

กรอบเนื้อหา

1. แนวทางการช่วยฟื้นคืนชีพคนจมน้ำในสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)
 - 1) หลักการประเมินผู้ประสบภัย
 - 2) การประเมินความรู้สึกตัว
 - 3) ลำดับการช่วยเหลือเมื่อผู้ป่วยไม่รู้สีกตัว
2. แนวปฏิบัติมาตรฐานในการนวดหัวใจกู้ชีพทั้งแบบ 2 คน และมากกว่า 2 คน
3. การใช้เครื่องกระตุกหัวใจด้วยไฟฟ้าอัตโนมัติ

วิธีการสอน

1. การบรรยาย
2. ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและอภิปราย
3. ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ระยะเวลา

2.5 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นภาคทฤษฎี 30 นาที และ ภาคปฏิบัติ 2 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยาย
2. วีดิทัศน์

โมดูล 4 การช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และประสานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมความรู้และทักษะในการประเมินอาการบาดเจ็บและการดูแลปฐมพยาบาลเบื้องต้น

กรอบเนื้อหา

1. การประเมินสถานการณ์จุดเกิดเหตุ และการประสานแจ้งเหตุฉุกเฉิน 1669
2. การประเมินและรักษาขั้นต้น (Primary Survey) ตามหลัก ABCDE คือ
 - A (Airway with C-spine immobilization) ดูแลระดับประคองทางเดินหายใจและยึดตรึงกระดูกสันหลังส่วนคอ
 - B (Breathing assist and oxygen support) การดูแลระบบหายใจ
 - C (Circulation resuscitate and Bleeding control) การดูแลระบบไหลเวียนโลหิตและการห้ามเลือด
 - D (Disability examination) การประเมินความรู้สึกตัว
 - E (Environment control) การดูแลอุณหภูมิร่างกาย
3. การยึดตรึงผู้ป่วยและนำส่ง (Packaging and Transportation) เช่น การห้ามเลือด การตามกระดูก และการดูแลบาดแผล

วิธีการสอน

1. การบรรยาย
2. ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและอภิปราย
3. ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ระยะเวลา

1.5 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นภาคทฤษฎี 30 นาที และภาคปฏิบัติ 1 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยาย
2. วีดิทัศน์

โมดูล 5 การเคลื่อนย้ายผู้ประสบเหตุด้วยมือเปล่า

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะในการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยด้วยมือเปล่า

กรอบเนื้อหา

การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยแบบต่าง ๆ ทั้งแบบพุงหรือแบกผู้ประสบภัยคนเดียว การพุงหรือแบกผู้ประสบภัย 2 คน หรือการเคลื่อนย้ายหลายคนโดยไม่ใช้อุปกรณ์

วิธีการสอน

1. การบรรยาย
2. ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและอภิปราย
3. ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ระยะเวลา

1.5 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นภาคทฤษฎี 30 นาที และ ภาคปฏิบัติ 1 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยาย
2. วีดิทัศน์

โมดูล 6 การช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินรุนแรงที่พบบ่อย และการประสานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะในการช่วยเหลือผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อที่พบบ่อย

กรอบเนื้อหา

1. โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (non-communicable disease: NCD)
2. การช่วยเหลือผู้ป่วยที่สงสัยภาวะกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน
 - 1) การประเมินอาการสำคัญ
 - 2) มาตรฐาน แนวปฏิบัติ และการส่งต่อ
3. การช่วยเหลือผู้ป่วยที่สงสัยภาวะโรคหลอดเลือดสมองขาดเลือดเฉียบพลัน
 - 1) การประเมินอาการสำคัญ
 - 2) มาตรฐาน แนวปฏิบัติ และการส่งต่อ
4. การช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีภาวะหมดสติ
 - 1) การประเมินอาการสำคัญ
 - 2) มาตรฐาน แนวปฏิบัติ และการส่งต่อ

วิธีการสอน

1. การบรรยาย
2. ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและอภิปราย
3. ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ระยะเวลา

1.5 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นภาคทฤษฎี 30 นาที และ ภาคปฏิบัติ 1 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยาย
2. วีดีทัศน์

โมดูล 7 การประเมินภาวะสุขภาพจิตที่พบบ่อย และเข้าช่วยเหลือดูแลจิตใจเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะในการประเมินภาวะสุขภาพจิตที่พบบ่อยและสามารถให้การช่วยเหลือดูแลจิตใจเบื้องต้นทั้งผู้ประสบภัยและครอบครัว

กรอบเนื้อหา

1. ภาวะสุขภาพจิตที่พบบ่อยในเวชศาสตร์ฉุกเฉินทางทะเล
2. การปฐมพยาบาลทางใจ
 - 1) LOOK สอดส่อง มองหา
 - 2) LISTEN ใส่ใจ รับฟัง
 - 3) LINK ส่งต่อ เชื่อมโยง
3. เทคนิคการปฐมพยาบาลทางใจ
 - 1) Grounding techniques
 - 2) Breathing exercise
4. การประสานส่งต่อตามแนวปฏิบัติมาตรฐานด้านการดูแลจิตใจ

วิธีการสอน

1. การบรรยาย
2. ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและอภิปราย
3. ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ระยะเวลา

- 1.5 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นภาคทฤษฎี 30 นาที และ ภาคปฏิบัติ 1 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยาย
2. วีดิทัศน์

โมดูล 8 แนวคิดการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติการเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจหลักการการเรียนรู้ รูปแบบการสอน และการวัดและประเมินผล
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเรียนรู้วิธีการปฏิบัติการสอนรูปแบบ บรรยาย สาธิต และปฏิบัติการการฝึกการสอน

กรอบเนื้อหา

- 1) กรอบแนวคิดการเรียนรู้
- 2) รูปแบบและเทคนิคการสอนเชิงปฏิบัติการ
- 3) หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาคทฤษฎี และปฏิบัติ
- 4) กลยุทธ์และเทคนิคการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback)

วิธีการสอน

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมเป็นกลุ่มย่อยด้วยการสาธิตและสาธิตย้อนกลับ
2. มอบหมายให้ศึกษาด้วยตนเองเพิ่มเติมจากสื่อวีดิทัศน์ในเว็บไซต์ (website)/ระบบ E-learning

ระยะเวลา

- 5 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นภาคทฤษฎี 3 ชั่วโมง และ ภาคปฏิบัติ 2 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบการบรรยาย
2. วีดิทัศน์

โมดูล 9 ฝึกปฏิบัติการสอน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมฝึกทักษะในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

กรอบเนื้อหา

- 1) การจัดทำแผนการสอนอย่างง่าย
- 2) เทคนิคการ feedback อย่างสร้างสรรค์

วิธีการสอน

แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมเป็นกลุ่มย่อย เพื่อฝึกภาคปฏิบัติ ภายใต้การดูแลของอาจารย์ประจำกลุ่ม

ระยะเวลา

4 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

สไลด์ประกอบการบรรยาย

แบบประเมินผล

แบบประเมินความรู้วิทยาศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น

เป็นแบบประเมินทางออนไลน์ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบ ให้เลือกข้อที่คิดว่าถูกที่สุด

หลังอบรม Posttest

แบบประเมินการสอบประมวลผลทักษะทางคลินิกภายใต้สถานการณ์จำลอง (OSCE)

แบ่งการประเมินทักษะของผู้เข้าอบรม 5 ด้าน คือ การฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานและการใช้ AED (basic CPR & AED) การห้ามเลือดและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย การแจ้งเหตุ (Stroke) การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการสลัก การอุดกั้นทางเดินหายใจ

การฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานและการใช้ AED (basic CPR & AED)

สถานการณ์ ผู้ป่วยชายอายุประมาณ 50 ปี ขณะกำลังวิ่งอยู่บนริมทาง เป็นลมหมดสติเรียกไม่รู้สีกตัว ปลูกไม้ต้น

กิจกรรม/การประเมิน	ทำครบถ้วน / สมบูรณ์	ทำถูกต้อง บางส่วน/ ไม่ครบถ้วน	ไม่ได้ทำ	หมายเหตุ
การประเมินสถานการณ์ ความปลอดภัย	5	3	0	
สถานการณ์ : ผู้ป่วยไม่ตอบสนองใด ๆ ปลูกไม้ต้น ไม่หายใจ ไม่มีชีพจร ไม่มีบุคคลอื่นนอกจากคนที่อยู่ในเหตุการณ์				
ปลูกผู้ป่วยโดยการเรียกและตบไหล่	10	5	0	
การร้องเรียกขอความช่วยเหลือและร้องขอ AED	5	3	0	
การโทรแจ้ง 1669	10	5	0	
การประเมินการหายใจ – ผู้ป่วยไม่หายใจ	10	5	0	
การ start CPR ไม่เกิน 2 นาที หลังจากผู้ป่วยไม่หายใจ	10	5	0	
การ CPR – ตำแหน่งการกดหน้าอก	5	3	0	
การ CPR – ความลึกการกดหน้าอก	5	3	0	
การ CPR – จังหวะและจำนวนครั้งการกดหน้าอก	5	3	0	
การ CPR – อัตราส่วนการช่วยหายใจ 30:2 (ไม่ ช่วยหายใจได้)	5	3	0	
การ CPR – การรบกวนการกดหน้าอก	5	3	0	
สถานการณ์ : เมื่อ AED มาถึงให้ดำเนินการติดตั้งและเปิดใช้งานเอง โดยการติด AED ครั้งแรกให้ทำการช็อคได้ (shock advised)				
การใช้ AED – การเปิดการใช้งาน	5	3	0	
การใช้ AED – การติด pads	5	3	0	
การใช้ AED – การเคลียร์ทีมก่อนช็อค	5	3	0	
การใช้ AED – สามารถทำการ shock ได้สำเร็จ	5	3	0	
เมื่อทำการ shock แล้วให้ทำการ CPR ต่อทันที และมีการเปลี่ยนคน CPR	5	3	0	
หลังจาก CPR ครอบรอบทำการประเมินผู้ป่วยซ้ำ	5	3	0	
ทำการ shock อีกครั้งตามคำสั่งของเครื่อง	5	3	0	

กิจกรรม/การประเมิน	ทำครบถ้วน/สมบูรณ์	ทำถูกต้องบางส่วน/ไม่ครบถ้วน	ไม่ได้ทำ	หมายเหตุ
เมื่อทำการ shock แล้วให้ทำการ CPR ต่อทันที และมีการเปลี่ยนคน CPR	5	3	0	คุณภาพของการ CPR ให้ ประเมิน ภาพรวมด้านบน
หลักจาก CPR ครบรอบทำการประเมินผู้ป่วยซ้ำ	5	3	0	
สถานการณ์ : ผู้ป่วยกลับมาหายใจ และเริ่มขยับตัวอีกครั้ง				
จัดทำ recovery position	10	5	0	
เมื่อทีมปฏิบัติการฉุกเฉินมาถึงมีการส่งต่อข้อมูล การช่วยเหลือผู้ป่วยแก่ทีม	5	3	0	
ขั้นตอน/ภาพรวมในการทำการกู้ชีพ (Steps)	15	7	0	
รวม				เต็ม 150
เปอร์เซ็นต์ (รวม x 100/150)				เต็ม 100

การห้ามเลือดและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

สถานการณ์ ผู้ป่วยชายอายุประมาณ 34 ปี และ 26 ปีถูกเจสกีชนขณะเล่นน้ำอยู่บริเวณริมชายหาด

กิจกรรม/การประเมิน	ทำครบถ้วน/สมบูรณ์	ทำถูกต้องบางส่วน/ไม่ครบถ้วน	ไม่ได้ทำ	หมายเหตุ
การประเมินสถานการณ์ ความปลอดภัย	5	3	0	
สถานการณ์ : ผู้ป่วยรายที่ 1 มีบาดแผลบริเวณศีรษะมีเลือดออก ผู้ป่วยรายที่ 2 มีบาดแผลที่เข้าขาแตก ผิดรูป				
ทำการห้ามเลือดบาดแผลที่ศีรษะโดยใช้ผ้าก๊อสปิดทับบริเวณแผล	10	5	0	
พันห้ามเลือดโดยใช้ผ้าสามเหลี่ยมหรือ elastic bandage	10	5	0	
สถานการณ์ : ผู้ป่วยรายที่ 2 มีบาดแผลที่เข้าขาแตก ผิดรูป				
ทำการห้ามเลือดที่หัวเข่าโดยการปิดแผลด้วยผ้าก๊อส	10	5	0	
พันรอบแผลทับด้วย bandage	10	5	0	
ทำการตามด้วยไม้ตาม – ตำแหน่งการตาม	10	5	0	
ทำการตามด้วยไม้ตาม – การเลือกใช้ไม้ตาม	5	3	0	
ทำการตามด้วยไม้ตาม – การพันรอบบริเวณที่ตาม	5	3	0	
สถานการณ์ : การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยรายที่ 2 ออกจากบริเวณหาดไปยังพื้นที่ปลอดภัย เพื่อรอทีมกู้ภัย				
เลือกวิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่ถูกต้อง	5	3	0	
การเคลื่อนย้ายไม่เกิดอันตรายต่อผู้บาดเจ็บและผู้ช่วยเหลือ	5	3	0	
การโทรแจ้ง 1669	10	5	0	

กิจกรรม/การประเมิน	ทำครบถ้วน/ สมบูรณ์	ทำถูกต้อง บางส่วน/ ไม่ครบถ้วน	ไม่ได้ทำ	หมายเหตุ
<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลผู้แจ้ง - การให้ข้อมูลติดต่อ - การแจ้งอาการและการประเมินผู้ป่วย - ข้อมูลการดูแลเบื้องต้น 				
รวม				85 คะแนน
เปอร์เซ็นต์				100 เปอร์เซ็นต์

การแจ้งเหตุ (Stroke)

สถานการณ์ ผู้ป่วยชายอายุประมาณ 60 ปี เป็นลมวูบ หหมดสติ อยู่กับญาติ ท่านเป็นผู้พบเห็นเหตุการณ์และ
ต้องโทรแจ้ง 1669

กิจกรรม/การประเมิน	ทำครบถ้วน/ สมบูรณ์	ทำถูกต้อง บางส่วน/ ไม่ครบถ้วน	ไม่ได้ทำ	หมายเหตุ
ผู้เห็นเหตุการณ์แนะนำตัวเองว่าเป็นใครมาเพื่อ ช่วยเหลือ	5	3	0	
สถานการณ์ : ผู้ป่วยนอนอยู่กับพื้น ไม่พูด มีอาการอ่อนแรงร่างกายซีกซ้าย ทั้งแขนขา (ประเมิน FAST)				
ประเมินระดับความรู้สึกตัว โดยเรียก ผู้ป่วยตบที่หัวไหล่ พบว่าผู้ป่วยลืมตาได้	10	5	0	
ประเมินการพูด เช่น ถามชื่อผู้ป่วย เพื่อตรวจดู ว่าผู้ป่วยพูดไม่ได้	10	5	0	
ประเมินการอ่อนแรงของแขน โดยให้ผู้ป่วยยก แขนทั้งสองข้างเทียบกันพบว่ายกแขนซ้ายไม่ได้	10	5	0	
ประเมินการอ่อนแรงของขา โดยให้ผู้ป่วยยกขา ทีละข้างเทียบกันพบว่ายกแขนซ้ายไม่ได้	10	5	0	
สอบถามระยะเวลาอ่อนแรง จากญาติพบว่าเริ่ม มีอาการ 30 นาที หลังจากที่ได้เดินเข้าห้องน้ำ	10	5	0	
หลังจากประเมินผู้ป่วยเสร็จให้ผู้ป่วยนอนในท่า recovery position หรือมีการประเมินผู้ป่วย ต่อเนื่อง	10	5	0	
สถานการณ์ : หลังจากประเมินผู้ป่วยเสร็จให้โทรแจ้งเหตุฉุกเฉิน				
บอกหมายเลขโทรศัพท์ หมายเลข 1669	5	3	0	
แนะนำตัวต่อเจ้าหน้าที่รับแจ้งว่าเป็นใคร มี ความเกี่ยวข้องกับผู้ป่วยอย่างไร	5	3	0	

กิจกรรม/การประเมิน	ทำครบถ้วน/ สมบูรณ์	ทำถูกต้อง บางส่วน/ ไม่ครบถ้วน	ไม่ได้ทำ	หมายเหตุ
แจ้งที่อยู่ของผู้ป่วยให้ชัดเจน อยู่พื้นที่	10	5	0	
แจ้งหมายเลขติดต่อกลับของผู้แจ้ง	10	5	0	
แจ้งอาการของผู้ป่วยครบถ้วน ได้แก่ อายุ เพศ อาการทั้งหมด ระยะเวลาที่มีอาการ	20		0	กรณีไม่ ครบถ้วนได้ ข้อละ 5 คะแนน
แจ้งการดูแลเบื้องต้นให้ศูนย์ทราบ	5	3	0	
รวม				120 คะแนน
เปอร์เซ็นต์				100 เปอร์เซ็นต์

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

สถานการณ์ ผู้ป่วยชายอายุประมาณ 28 ปี ขณะนั่งอยู่บริเวณ Lobby ของโรงแรม มีอาการชักเกร็ง กระตุก
ทั่วตัว ตาเหลือก

กิจกรรม/การประเมิน	ทำครบถ้วน/ สมบูรณ์	ทำถูกต้อง บางส่วน/ ไม่ครบถ้วน	ไม่ได้ทำ	หมายเหตุ
สถานการณ์ : ใน Lobby โรงแรมผู้ป่วยนั่งอยู่มีอาการชักเกร็งกระตุกทั่วตัว ตาเหลือก				
ประเมินความปลอดภัยของสถานการณ์	5	3	0	
จัดสิ่งแวดล้อมให้เกิดความปลอดภัย ย้ายโต๊ะ เก้าอี้ ออกจากบริเวณรอบ ๆ ผู้ป่วย	5	3	0	
ประเมินความรู้สึกตัวของผู้ป่วย ผู้ป่วยหยุดชัก มีอาการซึม แต่หายใจอยู่	10	5	0	
งดใส่อุปกรณ์ในปากของผู้ป่วย	5	3	0	
เปิดทางเดินหายใจ เขยคางขึ้น	10	5	0	
สถานการณ์ : หลังจากเปิดทางเดินหายใจผู้ป่วย ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี พูดคุยได้				
สอบถามประวัติโรคประจำตัว – เป็นโรคลมชัก	5	3	0	
สอบถามยาที่กินเป็นประจำ – ผู้ป่วยแสดงซองยา	5	3	0	
โทรแจ้งหมายเลข 1669	5	3	0	
ให้ข้อมูลกับผู้รับแจ้งได้ครบถ้วน ได้แก่				
1. ชื่อผู้แจ้ง	5	3	0	
2. หมายเลขโทรศัพท์ผู้แจ้ง	5	3	0	
3. สถานที่เกิดเหตุ – สถานที่.....	5	3	0	
4. อาการของผู้ป่วย ข้อมูลได้แก่ ผู้ป่วยชาย	15	7	0	

กิจกรรม/การประเมิน	ทำครบถ้วน/ สมบูรณ์	ทำถูกต้อง บางส่วน/ ไม่ครบถ้วน	ไม่ได้ทำ	หมายเหตุ
อายุ 28 ปี มีอาการชักเกร็งกระตุก ตาเหลือก 5 นาที หลังจากนั้นตื่นรู้ตัวดี				
จัดทำ recovery position	20	10	0	
รวม				100 คะแนน
เปอร์เซ็นต์				100 เปอร์เซ็นต์

การสำคัญ การออกันทางเดินหายใจ

สถานการณ์ ผู้ป่วยชายอายุ 80 ปี ขณะกินอาหารบริเวณริมหาดมีการไอ หายใจไม่ออก

กิจกรรม/การประเมิน	ทำครบถ้วน/ สมบูรณ์	ทำถูกต้องบางส่วน/ ไม่ครบถ้วน	ไม่ได้ทำ	หมายเหตุ
สถานการณ์ : ผู้ป่วยมีอาการไอเป็นชุด เอามือกุมคอ พุดมีเสียงแหบ				
เข้าไปสอบถามแนะนำตัวกับผู้ป่วยว่ามีอาการ อย่างไร	5	3	0	
แนะนำให้ผู้ป่วยไอออกมา	5	3	0	
สถานการณ์ : ผู้ป่วยมีอาการพุดไม่มีเสียง ไอไม่มีเสียง				
อธิบายผู้ป่วยว่ามีภาวะอุดกั้นทางเดินหายใจ	5	3	0	
เตรียมทำท่า Heimlich maneuver				
1. เข้าทางด้านหลังผู้ป่วย	5	3	0	
2. ทำประสานมือ	5	3	0	
3. ตำแหน่งวางมือบริเวณลิ้นปี่	5	3	0	
4. กดแรงจำนวน 5 ครั้ง	5	3	0	
5. หลังจากทำครบตรวจสอบว่ามีสิ่งแปลก ปลอมหลุดออกมาหรือไม่	5	3	0	
สถานการณ์ : เศษอาหารไม่หลุดออกมา หลังจากช่วยเหลือผู้ป่วยผู้ป่วยไม่รู้สึกลตัว				
ประเมินความรู้สึกตัว	5	3	0	
ขอความช่วยเหลือ โทรแจ้ง 1669	5	3	0	
ขอ AED – แจ้งว่าไม่มี AED	5	3	0	
ดูการหายใจ – ผู้ป่วยไม่หายใจ	5	3	0	

กิจกรรม/การประเมิน	ทำครบถ้วน/ สมบูรณ์	ทำถูกต้องบางส่วน/ ไม่ครบถ้วน	ไม่ได้ทำ	หมายเหตุ
เริ่มทำการกดหน้าอก ประเมินคุณภาพของ การกดหน้าอก	5	3	0	
1. ตำแหน่ง	5	3	0	
2. ความลึก	5	3	0	
3. อัตราการกด - ความเร็ว				
ทำ 30:2 ต่อเนื่อง 5 ครั้ง	5	3	0	
เมื่อครบครั้งที่ 5 คู่มือทางเดินหายใจ (เปิดปาก) พบเศษอาหารในปาก	10	5	0	
หยิบเศษอาหารออก	5	3	0	
สถานการณ์ : ผู้ป่วยเริ่มขยับตัว ตื่น				
จัดทำ recovery position	5	3	0	
รวม				100 คะแนน
เปอร์เซ็นต์				100 เปอร์เซ็นต์

แบบประเมินการจัดอบรมหลักสูตรผู้ฝึกเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น

แบบสอบถามสำหรับผู้ฝึก

